

Henryk Bogacki

"Pilgernde Kirche", Robert Grosche, Freiburg-Basel-Wien 1969 : [recenzja]

Collectanea Theologica 40/4, 185

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE

Robert GROSCHÉ, *Pilgernde Kirche*, Freiburg-Basel-Wien² 1969, Verlag Herder, s. 252.

Niewiele dzieł teologicznych, szczególnie zaś eklezjologicznych wytrzymuje próbę czasu. Kilka lat zwykle wystarcza, aby publikacja na temat Kościoła stała się tylko dokumentem świadczącym o rozwoju myśli teologicznej. Zdumiewający wyjątek stanowi zbiór artykułów Roberta Grosché (1888—1967), wydany po raz pierwszy w roku 1938, który po trzydziestu latach — z małymi wyjątkami — sprawia wrażenie, jak gdyby powstał niedawno. Autor nie był zawodowym teologiem (dopiero w roku 1954 został.. honorowym profesorem teologii katolickiej na uniwersytecie kolońskim), lecz duszpasterzem. Przyjaciele wydali w roku 1938 zbiór jego artykułów, które pisał jako duszpasterz akademicki i proboszcz. Może właśnie kontakt z konkretem życia katolickiego, bez profesjonalnych obciążeń teologa, ułatwił Groschému dostrzeżenie rozwiązań, jakie dziś (trzydzieści lat później!) mozolnie przyswaja sobie teologia katolicka.

Wyrazem opozycji względem ówczesnych obiegowych koncepcji eklezjologicznych — określanych obecnie mianem „triumfalizmu” — był już tytuł książki mówiący o „pielgrzymującym Kościele”, który po ostatnim soborze zyskał sobie w teologii prawo obywatelstwa. Grosché rozwijał sakramentalne rozumienie Kościoła, odbiegające od jednostronnie „hierarchologicznych” ujęć. Choć eklezjologia podręcznikowa nie przyswajała sobie wówczas poglądów Groschégo, jednakże inspirowały one kierunek będący jednym z źródeł uchwał ostatniego soboru.

Grosché wykazywał niezwykle na owe czasy uczulenie na głos teologii protestanckiej oraz podejmował z nią dialog. Wszystkie niemal artykuły tej książki posiadają charakter ekumeniczny, co w tamtym okresie było zjawiskiem niezwykle. Grosché propagował tzw. *Kontroverstheologie*, pojmowaną jako dyscyplinę zajmującą się różnicami dzielącymi wyznania chrześcijańskie, a dla rozwijania tej teologii założył kwartalnik „Catholica”.

Oczywiście nie wszystkie artykuły Groschégo posiadają tę samą wartość i znaczenie, lecz nie ma ani jednego, który nie zasługiwałby na przeczytanie w naszych czasach, po trzydziestu latach od pierwszego wydania tego dzieła.

Ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa

Jules GRITTI, „*Démocratie*” dans l'Église?, Paris 1969, Éditions du Centurion, s. 120.

Autor podejmuje modny temat demokratyzacji Kościoła. W XIX wieku teologia akcentowała przede wszystkim władzę hierarchiczną, natomiast obecnie eksponuje charakter wspólnoty Kościoła. J. Gritti usiłuje wytłumaczyć